



Peter Skov-Jakobsens prædiken ved gudstjenesten i anledning af H.M. Dronningens 50-års regeringsjubilæum

Taler

Peter Henrik Skov-Jakobsen
Biskop over Københavns Stift

Dato

11. september 2022

Sted

Vor Frue Kirke

Omstændigheder**Prædikentekst**

Matthæusevangeliet kapitel 20, vers 20-28

Jeg tør næsten ikke sige det. Det handler om magt i dag.

Vi frygter den ofte. Nok fordi vi har prøvet, hvad den kan gøre ved vores liv.

Magten kan ødelægge et helt samfund. Den kan gøre os tavse. Tavsheden er død i modsætning til stilheden, hvor fantasien leger med liv.

Og så noget andet: magtesløsheden følger i slipstrømmen på magt. Det er det værste, når man ikke tør eller orker tage til genmæle, for man har ikke tillid til, at noget ord eller gerning vil blive hørt.

Historien er skrevet, og man nåede aldrig at få sin dom, inden man blev fordømt! Magtesløsheden omsætter sig så i en fortvivlelse, der bryder ud i mistillid til de andre og til myndighederne.

Den scene, vi har foran os i dag, bliver ofte misforstået.

Vi ser en emsig mor, der er stolt af sine sønner og vil dem det bedste, og så læser vi hende, som en stolt forælder, der vil skaffe sine sønner et privilegium - de bedste pladser.

De hørte den anderledes dengang, for de kom med en anden erindring, om en mor, der ville noget andet. Hun ville ikke have privilegier. Hun ville give sine sønner til Gud. Hun ville yde. Hun ville opofre sig.

Hun stod foran ham, Jesus fra Nazareth, og hun fornemmede, at her var det menneske, der med hele sit liv havde peget på gudsriget.

Når han var i nærheden, mærkede hun kærlighedens ild. Hun mærkede omsorg for ethvert menneskeliv; men her standsede det ikke. Gud er mere end omsorg.

Gud bryder ind i mørket, og når nogen taler om nødvendighed - og det er lige meget, om den er politisk, økonomisk eller militær - spørger Jesus fra Nazareth altid, om den nødvendighed er sat i perspektiv af det, som man kunne kalde "himlens tungemål".

Handler vi i en bevidsthed om, at magten står og falder med, om den vil liv, eller om den vil lade angst og død herske?!

Det handler om magt, nemlig den magt, der fik krop i Jesus fra Nazareth. Når han viste sig, gjorde han ikke kun evigheden gyldig. Han kommer aldrig for kun at trøste med en hinsidighed. Han forsvinder ikke op i himlen for at blive væk. Han opstår med protesten om, at livet altid står for døren, og at gudsrigets magt kan bryde ud mellem os hele tiden, hvis vi tør, og hvis vi vil!

De to disciples mor havde set gudsriget åbne sig, når Jesus talte med mennesker, helbredte og skabte relationer mellem Gud og mennesker og mennesker imellem.

Hun ville give sine sønner bort til den fortælling, og Jesus spørger forsigtigt: Har de mod til det? De to pladser ved siden af mig er ikke kun attraktive.

Dem, der hørte denne historie første gang, vidste godt, hvad det var for to pladser - og de mærkede igen frygten, der svulmede op den dag på Golgata med de tre kors. Nu er vi på den anden side af Golgata, og vi tør tro, at siden den opofrelse har Gud taget bolig i mennesker.

Når vi døber, velsigner vi altid barnet eller den voksne og beder om, at Gud må følge mennesket i udgangen til livet og i indgangen til alt livs begyndelse og ende. Vi beder om, at vi må få mod til at hævde livet og lyset, hjerteligheden og kærligheden og aldrig blive tavse - heller ikke, når vi går gennem smerte, fortvivlelse og angst.

Vi beder om at få modet og troen, mens vi vandrer rundt her på jorden mellem skabende og nedbrydende kræfter. Vi lever mellem skæbne og frihed, og vi tør tage ansvaret på os og må også tåle tragedien, som kun hvirvler os rundt i smerte.

Tro er at acceptere livet, som det kommer, og have tillid til, at der er en nåde i tilværelsen, som hele tiden vækker vores lyst, vores liv. Vi er ikke perfekte, og det er ikke vores gerninger, der skal redde os.

Vi bliver hjemløse, hvis vi søger identiteten i os selv og vores gerninger; men den dag, at vi opdager, at Gud tager bolig i mennesker, mellem mennesker, over mennesker, aner vi den nåde, som får os til at håbe!

I vores tradition bliver vi mindet om hele tiden, at alt hvad vi ønsker mennesker gør mod os, skal vi også gøre mod dem. Vi magter at gøre godt - ikke blot mod venner og bekendte - vi magter at gøre godt mod hinanden i samfundet, og hele tiden er vi på udkig efter, hvad det gode er, som vi bliver nødt til at gøre mod hinanden.

På den vandring, hvor vi øver os i at være mennesker, løber vi ind i mange vrangforestillinger. Løgn og hadefuldhed pløjer til tider vores sjæl op. Den forbandede overfladiskhed får os til at blæse med vinden og fylde varm luft ind i samtaler, og sommetider fylder vi luften med religiøse paroler og trusler.

Vi lader slagordene tage den politiske og kulturelle arena.

Pludselig kan der ske noget, der får os til at længes efter livets leg og magt! Sandheden står ikke til vores forvaltning. Fantaster og fanatikere tager ofte våben i hænderne og påberåber sig sandheden, og de hævder at handle i Guds navn.

Det uperfekte, men modige og håbende menneske ved, at sandheden er Guds, og den aftvinger ydmyghed og ikke mord i Guds navn. Det er ren blasfemi at forgribe sig på sandheden på den måde.

“Menneskesønnen er ikke kommet for at lade sig tjene, men for at give sit liv,” siger Jesus, og nu ved vi mere om magten. Han befrier os til liv!

Når vi ser Kristus, opdager vi, at i ham samles hele vores menneskelige liv. Der er håbet, nederlaget, fortvivlelsen, glæden, tilgivelsen og forsoningen.

Nej, vi kan ikke bevise, at han er sandheden, men vi opdager hele tiden, at der, hvor vi opgiver forklaringer og overgiver os til troen og modet på livets hellighed og forvisningen om nåden, der er indbygget i tilværelsen, dér slipper vi også for snæversynet.

I de kommende år bliver vi nødt til at forsøge at få øje på alt det ukontrollerbare - alt det vi ikke kan lægge ned i et skema - alt det vi ikke kan forudsige. Vi bliver nødt til at lægge afstand til de mange forklaringer og forsøge os med forståelse i stedet for.

Vi bliver nødt til at lade os blænde af skønheden og få modet til at stå frem med sårbarheden, der er en sang om livet og længslerne.

Vi bliver nødt til at gøre det, selv om der er krig, flygtningekriser og klimaangst over os. Hvis vi bliver fanget i politikens, økonomiens eller modsætningsforholdenes indelukkethed, slipper vi ikke ud af anklager og selvtretfærdighed, og vi kommer til at stå med trusler foran hinanden.

Når vi tænker på skabelsen, på tidernes morgen, mærker vi, at mennesket og verden er skabt til kærlighed og tilgivelse. Skabt til at bryde ud af angstens indelukkethed, og derfor lytter vi til det menneske, der tør tale om skønheden i verden. Vi lytter til det menneske, der til tider forsigtigt - til andre tider med mod og standhaftighed - leger med sproget for vores ører og afkræver os vores opmærksomhed, for vi ved, at der bliver sagt noget om vores liv, som vi ikke må overhøre.

Vi ser det, når et menneske tør bevæge sig derud, hvor man overgiver sin fantasi i billeder og kunst til de andres øjesyn og vover en fortolkning og giver et billede af virkeligheden.

Vi mærker det, når et menneske tør stå ved glæden og sorgen og ikke er bange for at blive set med det, som er et fælles vilkår for os mennesker her på jorden.

Graferne, statistikkerne, forklaringerne kan få en slaphed i sig, der udspænder fortvivlelse over sind og fornuft, og derfor er det nødvendigt med ordlegens,

tonernes, farvernes, håndværkets sprælskhed, både når tragedien og jublen skal udtrykkes, skal forstås og leves med. Hvis vi ikke overgiver os til det ophøjede og eftertænksomme, men blot lader ordene smælde om os, opdager vi aldrig universets skønhed.

Magten er at have mod og tro til at tage imod Ham, Jesus fra Nazaret, Kristus. Han taler om, at livets mulighed er nær, hvis vi ikke lukker os inde bag ved selvretfærdighed. Han insisterer på, at livet ikke er ødelagt, selv om vi misbruger det. Han kommer altid imod os og minder os om, at vi er skabte i Guds billede og derfor bærer på livets signatur, på nådens og tilgivelsens barmhjertighed og derfor er frie til at få mod og tro. Han beder os tro, at Guds rige er på færde, og at vi må få mod til at leve, og at vi må følge lyset og sandheden og elske! AMEN

Deres Majestæt, kære Dronning, det er en festdag i dag. Vi fejrer Dem som vores dronning og statsoverhoved. I mere end 50 år har De opmuntret os til menneskelighed og hjertelighed. Deres Majestæt har givet os blik for kunst, håndværk og medmenneskelighed. Vi venter altid spændte på Deres tanker, når årets oplevelser bliver samlet i ord og sætninger og skaber en forståelse af det skete og af hverdagen, og derpå giver os en vej ind i fremtiden. De deler livet med os og giver os et indblik i glæden og sårbarheden og gør os stolte - især hvis vi lægger det dumsmarte bag os. Tak for Deres diskrete, men dog ligefremme advarsler, når snæversynet truer med at udvikle skrumpehorisont hos os.

Som gammel orlogspræst er jeg vant til at gudstjenesten slutter ceremonielt ved, at skibschefen udbryder: Gud bevare Dronningen! Besætningen rejser sig derpå og gentager. Det er vores måde at samle alle gode ønsker for landet, verden og for Deres Majestæt og den kongelige familie på, og jeg er sikker på, at i denne kirke, i Danmark, på Færøerne og i Grønland, i det danske mindretal i Sydslesvig og hos vores landsmænd rundt om på kloden, vil hjerterne også svare det samme, når jeg afrunder prædikenen med et: Gud bevare Dronningen!

Kilde

kobenhavnstifts.dk

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Kongehuset, Prædiken

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/peter-skov-jakobsens-praediken-ved-gudstjenesten-i-anledning-af-h-m-dronningens-50-aars-regeringsjubilaem-2022>